

Bilag 20.

Oversættelse.

Ambassadør A. Rosenstand Hansens indlæg i 3. udvalg den 8. december 1971 om oprettelse af en stiling som FN's højkommissær for menneskerettigheder.

Spørgsmålet om oprettelse af en stiling som FN's højkommissær for menneskerettigheder rører ved et centralt spørgsmål i forholdet mellem individet, staten og det internationale samfund. Vi erkender alle, at det enkelte samfund for at kunne fungere må have udstrakt myndighed over sine individer og må kunne udøve denne myndighed som udtrykt i pagtens artikel 2, stk. 7, uden indblanding. Vi erkender også, at nyligt etablerede stater ofte må vogte strengere over denne myndighed for, at de kan konsolidere sig.

På den anden side må det være klart, at der i al udøvelse af statsmagt ligger mulighed for fejlgreb og overgreb, som hvis de går ud over en vis grænse påkalder det internationale samfunds bekymring. Thi ligesom det nationale samfund er skabt for at tjene sine enkelte individer, således er også det internationale samfunds bestræbelser rettet mod at bedre det enkelte menneskes kår. Stærkest har det fået udtryk gennem pagtens artikel 55, menneskerettighedserklæringen og konventionerne om respekt for økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder samt for borgerlige og politiske rettigheder.

Når det internationale samfund manifesteret i De forenede Nationer står over for påståede overgreb mod menneskerettighederne inden for det enkelte samfund, der måske ikke er en direkte trussel mod den internationale fred og sikkerhed, men dog stærk nok til at vække alvorlig bekymring, er det i et dilemma. Et direkte indgreb er ikke muligt uden en overtrædelse af art. 2 stk. 7, og passivitet er uforenelig med de høje idelaer, som FN bygger på.

Indtil dato, over 25 år efter FN's tilblivelse, har organisationen tøvet med at se dette dilemma i øjnene.

Det er på denne baggrund, at forslaget om oprettelse af en stiling som højkommissær for menneskerettigheder må ses.

Hvilken stilling tager nu dette forslag til den førerhandlede konflikt mellem pagtens

art. 2 stk. 7 og respekten for menneskerettighederne?

Nøgleordet er, at højkommissæren for menneskerettigheder skal bistå en stat, som — med rette eller urette — beskyldes for at overtræde menneskerettighederne. Jeg kan for øvrigt her henvise til paragraf 2 c i dokument L/1857, hvori det klart anføres, at sådan bistand skal ydes efter *anmodning* fra den pågældende stat. Der vil således ikke være tale om indblanding i en stats indre anliggender. Der er alene tale om en hjælp til denne stat på dens egen anmodning. Den danske delegation erkender, at dette er et beskedent udgangspunkt, men netop derfor realistisk. Det afgørende er at få startet denne vigtige opgave, således at højkommissæren gennem sit virke kan etablere det tilidsforhold til FN's medlemslande, som må være det bærende element i hans arbejde.

Efter vor opfattelse vil højkommissæren gennem sit virke og et frivilligt samarbejde med medlemslande kunne mildne uretfærdighed og uretfærdighedsfølelser, og dette vil være til gavn ikke alene for individet, men også for staterne.

Den danske delegation ser sig desværre ikke i stand til at støtte de to andre resolutionsforslag i dokument A/C. 3/L.1856 og 1857, der er blevet fremlagt af Saudi Arabiens repræsentant. Vi erkender fuldt ud den saudi arabiske repræsentants dybtgående kendskab til menneskerettighederne og deres forhistorie, men som det vil fremgå af, hvad jeg lige har sagt, deler vi ikke hans pessimisme med hensyn til værdien af en højkommissær for menneskerettigheder, og vil derfor gerne opfordre ham og de delegerationer, der har talt til støtte for hans resolutionsforslag, til at overveje, om det dog ikke var værd her i 3. udvalg at prøve et dristigt men trods alt beskedent skridt fremad mod et humanitært mål, som vi alle deler, nemlig en sikring af respekten for det enkelte menneskes medfødte og umistelige rettigheder.